

Handläggare: Klara Olsson
Telefon: 08-508 36 242

Till
Äldrenämnden

Anmälan om äldreförvaltningens tävlingsbidrag rörande projektet Rum för hälsa

Förvaltningens förslag till beslut

Äldreförvaltningen föreslår att anmälan läggs till handlingarna.

Eva Frunk Lind
Direktör

Sammanfattning

Äldreförvaltningen har skickat in ett tävlingsbidrag till ”Tävlingen för skapande av åldersanpassade miljöer” som är ett initiativ från Europeiska kommissionen och Rådet för Europas kommuner och regioner (CEMR).

Bakgrund

Våren 2011 kom en utlysning från Hjälpmedelsinstitutets regeringssatsning Bo bra på äldre dar, där man kunde söka medel för projekt inom programmet. Äldreförvaltningen såg därigenom en möjlighet att förverkliga idén om att med ringa medel utforma en estetiskt boendemiljö för äldre. Ett projekt som skulle vara praktiskt inriktat med omformning av interiör och miljö i de gemensamma ytorna på något av stadens boenden. Tanken var att miljön skulle främja både kropp och själ hos de boende, att miljön skulle vara såväl tillgänglig som stimulerande. Äldreförvaltningen fick också medel för att ingå i ett nätverk inom programmet Bo bra på äldre dar. En blogg har också startats där man kan följa arbetet. Projektet fick namnet Rum för hälsa.

Ärendet

Svenska ESF-rådet har ett regeringsuppdrag att samordna och följa upp EU:s temaår 2012 i Sverige, Aktivt åldrande och solidaritet mellan generationer. För mer info, se vår webbsida <http://www.esf.se/sv/vara-program/alldrearet2012/> Med länkar bl a till EU:s webbportal för temaåret 2012.

Inom ramen för temaåret utlyses en tävling för skapande av åldersanpassade miljöer. En tävling som riktar sig till lokala och regionala myndigheter.

Tävlingen för skapande av åldersanpassade miljöer är ett initiativ från Europeiska kommissionen och Rådet för Europas kommuner och regioner (CEMR).

Denna tävling uppmärksammar framstående initiativ från regionala eller lokala myndigheter för att främja ett aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna.

Målet är att skapa en allomfattande och tillgänglig lokal miljö som underlättar ett aktivt åldrande och har en positiv inverkan på hälsa och livskvalitet för alla generationer.

Detta innebär att beslutstagande, tjänster och strukturer ska ge stöd och göra det möjligt för människor att bidra till samhället och åldras på ett aktivt och självständigt sätt.

Lokala och regionala myndigheter bjuds in att berätta vad de gjort för att främja eller skapa åldersanpassade miljöer. Berättelserna bör beskriva de problem som man stött på och vad man har hittat för lösningar

DNR 119-78/2011

RUM FÖR HÄLSA

SKAPAR VÄLBEFINNANDE, TRIVSEL OCH TRYGGHET

PROJEKTET RUM FÖR HÄLSA – Ett utvecklingsprojekt som bidrar till stimulans, välbefinnande och social gemenskap

En stor och viktigt utmaning är att nu och i framtiden se till att den äldre befolkningen får möjlighet att erbjudas boende där miljön är berikande, trygg och stimulerande. Pågående och planerade byggprojekt för den målgruppen är noga genomtänkta och bygger ofta på senaste forskning. Men hur ser det ut på de befintliga boenden som finns?

VAD HAR VI GJORT?

Äldreförvaltningen har våren 2011 i samband med Hjälpmiddelsinstitutets utlysning Bo bra på äldre dar initierat ett utvecklingsprojekt med Bromma stadsdelsförvaltning och Tallbackens vård och omsorgsboende. Vi har arbetat praktiskt med omformning av entré och matsal på en avdelning. Detta har resulterat i ny ljussättning, nya anpassade möbler, nya färger och tapeter, ny möblering och konst.

HUR HAR VI GJORT?

Projektet har genomförts på Tallbackens vård och omsorgsboende i Bromma Stockholms stad. Boendet har somatisk inriktning. Totalt har boendet etthundra lägenheter fördelat på fyra plan. På varje plan finns tre boendeenheter med gemensamma allrum och matsalar i anslutning.

Projektet är avgränsat till en avdelning på Tallbackens vård- och omsorgsboende. Projektet har genomförts i två stora allrum, ett som fungerar som matsal och ett som uppehållsrum. Projektet har inte gjort några ingrepp i planlösningen utan arbetat med de befintliga rummen.

Projektet består av en styrgrupp och av en projektgrupp. I styrgruppen har de övergripande besluten tagits och har bestått av projektledare, äldreomsorgschef från Bromma stadsdelsförvaltning och avdelningschef från Äldreförvaltningen. Styrgruppen har träffats regelbundet.

Projektgruppen består förutom projektledare av tre stycken personal, två boende och en anhörig från Tallbackens vård och omsorgsboende. Projektgruppen har tillsammans arbetat med omformning av interiören genom regelbundna möten där man diskuterat sig fram till en gemensam utformning. Specialiserad inredningsarkitekt och

ljusdesigner från White arkitekter har också varit involverade i projektet liksom kontakt med forskare inom området.

Under hösten 2012 kommer en utvärdering av projektet att göras.

BAKGRUND

Våren 2011 kom en utlysning från Hjälpmedelsinstitutets regeringssatsning Bo bra på äldre dar, där man kunde söka medel för projekt inom programmet. Äldreförvaltningen såg därigenom en möjlighet att förverkliga idén om att med ringa medel utforma en estetiskt boendemiljö för äldre. Ett projekt som skulle vara praktiskt inriktat med omformning av interiör och miljö i de gemensamma ytorna på något av stadens boenden. Tanken var att miljön skulle främja både kropp och själ hos de boende, att miljön skulle vara såväl tillgänglig som stimulerande. Äldreförvaltningen fick också medel för att ingå i ett nätverk inom programmet Bo bra på äldre dar. En blogg har också startats där man kan följa arbetet. Projektet fick namnet Rum för hälsa

VAD ÄR SYFTET MED PROJEKTET?

Syftet med projektet har varit att omforma interiören till en mer estetiskt tilltalande miljö som kan bidra till stimulans, social gemenskap och välbefinnande för boende och personal. Med projektet vill vi bidra till god vård och omsorg genom en helhetssyn på individen, där man tar hänsyn till hela människan.

Något liknande projekt har inte gjorts inom Stockholms stad tidigare. Genom att gå från teori till praktik och arbeta med interiören genom färg, form och konst och applicera det på den fysiska miljön kan man skapa större välbefinnande, stimulans, omsorg, trygghet och gemenskap. Vår utgångspunkt i projektet är att lyfta fram den äldre i centrum.

GRÅ OCH SLITEN MILJÖ MED MÅNGA BLANDADE STILAR

Under hösten 2011 genomförde förvaltningen en screening av mat- och måltidssituationen på ett tjugotal äldreboenden. Det som bland annat framkom från de observerande studierna var att den fysiska miljön är illa anpassad. Miljön är grå, sliten och stimulerar inte välbefinnande.

En annan vanlig förekomst på dagens äldreboenden är en salig blandning av möbler och kuriosa med olika stilar och från olika tider.

Lena Rosenberg och Hawnaz Kadir från Karolinska Institutet har gjort en studie på ett vård- och omsorgsboende där de tittat på hur miljön kan främja personer med demens. Även de kan konstatera att på ett flertal enheter hade man en mycket ogenomtänkt och blandad inredning, med sådant som var donerat från anhöriga och med det som tillhörde huset. Detta skapar en "orolig, övermöblerad och svårtolkad miljö."

MILJÖN EN VIKTIG FAKTOR FÖR HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Redan på 1800-talets slut skrevs det om estetikens betydelse för människors hälsa inom sjukvården. Florence Nightingale var en pionjär inom området och uttrycker i boken *Notes on Nursing, what it is and what it is not* om vikten av en varierad och tilltalande miljö för en sjuk människa.

Forskning visar på att boendemiljön spelar en omfattande roll både för den inre och yttre hälsan hos människor. "En estetisk miljö är hälsobefrämjande" skriver Britt-Maj Wikström i sin bok *Estetik och omvårdnad*. Vidare skriver hon att "Livets essens saknas om man inte får göra bekantskap med de estetiska uttrycksformerna. De bidrar till att utveckla och förstärka värden som berikar och ger mening i människors liv."

"VAD HAR HÄNT MED MAMMA? HON ÄR JU SÅ MYCKET GLADARE"

Projektet har fått många positiva reaktioner från både personal, boende och anhöriga. Alla har som jobbar, bor och besöker har upplevt projektet som utvecklande och berikande. En från personalen uttrycker att "jag är stolt över att få jobba här i de här fina lokalerna" och berättar att en boende som aldrig förut ville komma ut och äta, numera sitter och väntar att få besöka matsalen för det är ju så trevligt där. En anhörig sade "Vad har hänt med mamma? Hon är så mycket gladare"

FÖRE - ENTRÉ

EFTER

FÖRE –Korridor till matsal

FÖRE - Matsal

EFTER - Matsal

Före-andra delen av matsalen

Efter – andra delen av matsalen. Nu café och myshörna

